

Tiitta Moberg

EV. LUT. SEURAKUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖN
ROOLIODOTUKSET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN
LUOTTAMUSTOIMESSA

Liiketalouden koulutusohjelma
2016

EV. LUT SEURAKUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖN ROOLIODOTUKSET JA NIIDEN TOTEUMINEN LUOTTAMUSTOIMESSA

Moberg, Tiitta
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Toukokuu 2016
Ohjaaja: Lehtinen, Hannele
Sivumäärä: 30
Liitteitä: 1

Asiasanat: julkisoikeudellinen yhteisö, luottamustoimi, päätäntävalta, luottamushenkilön rooli

---

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöiden rooli-odotuksia ja niiden toteutumista luottamustoimessa. Työn toimeksiantaja eli Jokioisten seurakunta halusi roolien lisäksi selvittää luottamushenkilöiden tietoisuutta luottamustoimia säätelevistä ohje- ja johtosäännöistä sekä vaitiolovelvollisuudesta.

Opinnäytetyön teoreettisessa osuudessa käsiteltiin ensin yleisesti julkisoikeudellisia yhteisöjä ja sitten Ev.lut. seurakuntaa ja sen toimielimiä sekä niiden tehtäviä. Teoriaosuudessa keskityttiin laajasti Jokioisten seurakunnan toimielimiin ja tehtäviin. Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisin menetelmin. Kaikille Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöille lähetettiin e-lomakekysely. Kysely sisälsi pääasiassa monivalintakysymyksiä, mutta muutama kysymys jätettiin avoimeksi.

Tutkimuksessa todettiin, että suuri osa luottamushenkilöistä oli tietoisia luottamustoi-
mensa toimielimen ohje- tai johtosäännön sisällöstä. Sen sijaan luottamustoimea velvoittava vaitiolovelvollisuus ei ollut kaikkien tiedossa. Seurakunnan taloudesta päät-
täminen ja toiminnan jatkuvuuden takaaminen koettiin luottamushenkilöiden keskuu-
dessa tärkeiksi tehtäviksi. Seurakunnan henkilöstön rekrytointi oli tämän selvityksen
perusteella myös mieleinen tehtävä muutamien virkojen kohdalla. Rekrytoitavasta toi-
mesta tai virasta riippuen päätäntävaltaa oltiin valmiita siirtämään viranhaltijoille.

THE ROLE EXPECTATIONS AND REALIZATION OF ELECTED OFFICIALS IN LUTHERIAN CHURCH

Moberg, Tiitta

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Economics

May 2016

Supervisor: Lehtinen, Hannele

Number of pages: 30

Appendices: 1

Keywords: general public law, decision making power, elected office, role of elected official

---

This thesis studied the Congregation of Jokioinen elected officials' role expectations and their realization in their elected post. In addition to the roles, the Congregation of Jokioinen wanted to find out public awareness of instructions and management rules, as well as confidentiality.

The theoretical part of the thesis was first treated in general public law and then Lutheran church. The church and its institutions and their missions. Theory section focused on the institutions and the tasks of the Congregation of Jokioinen widely.

The research was conducted by using quantitative methods. All elected officials of congregation was sent the e-form questionnaires. Questioner contained mainly multiple choice questions, but few questions were left opened too.

The elected officials are governed by many laws and institutions scoring rules. The study found that the majority of elected officials were aware of the institution instruction or content of regulations. Instead, the confidence measure binding was not known to everyone.

Deciding of the parish finances and to ensure the continuity of operations were considered among the elected officials as very important tasks. The parish personnel recruitment was based on research in one of the favorite roles too. But depending on the mode of recruitment by the office or decision making powers were ready to move to office holders.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	6
2.1	Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	6
2.2	Tutkimusmenetelmät ja aineiston kerääminen.....	7
3	JULKISOIKEUDELLISET YHTEISÖT.....	8
3.1	Julkisyhteisöt.....	8
3.1.1	Yhdistys.....	9
3.1.3	Seurakunta.....	10
3.2	Julkiset hallinto- ja palvelutehtävät.....	12
4	EV.LUT. SEURAKUNTA.....	13
4.1	Ev.lut. seurakunnan toimielimet.....	13
4.1.1	Kirkkovaltuusto.....	14
4.1.2	Kirkkoneuvosto.....	15
4.1.3	Johtokunnat.....	17
4.1.4	Vastuuryhmät.....	18
4.2	Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöt.....	19
4.2.1	Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöiden roolit.....	19
4.2.2	Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöiden tehtävät.....	21
5	TUTKIMUSTULOKSET JA TULKINTA.....	22
6	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	25
	LÄHTEET.....	29
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Seurakunta on julkisyhteisö niin kuin valtio, kunnat ja kuntayhtymät. Seurakunnan päätökset ovat julkisia, lukuun ottamatta yksittäisiä henkilöstöä koskevia päätöksiä, joita suojaa laki yksityisyyden suojasta. Seurakunnan luottamushenkilön päätöksenteoa säätelevät monet lait sekä ohje- ja johtosäännöt toimielimestä riippuen.

Tämä opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella Jokioisten evankelisluterilaisen (Ev.lut.) seurakunnan luottamushenkilöiden rooliodotuksia ja niiden toteutumista seurakunnan luottamustoimen aikana. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee yleisesti julkisyhteisöjä ja perehtyy sitten seurakunnan eri toimielimiin ja niiden tehtäviin, sekä julkisen päätöksenteon mukanaan tuomiin velvoitteisiin. Opinnäytetyössä esitellään Jokioisten seurakunnan eri toimielimien tehtävät. Toimielimiä ovat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto, johtokunnat ja vastuuryhmät. Seurakunnassa toimivien eri toimielimien ohje- ja johtosääntöihin sekä tehtäviin ja päätäntävaltaan perehdytään myös. Luottamustehtäviin sisältyviä rooleja kuvaillaan ensin tämän opinnäytetyön laatijan, Jokioisten seurakunnan talouspäällikön näkökulmasta ja se jälkeen luottamushenkilöille lähetetyn kyselyn perusteella. Laatijan ja kyselyyn vastanneiden rooliodotukset ja niiden toteutuminen kulkevat opinnäytetyön läpi rintarinnan toisiaan täydentäen, mutta nousee esiin laatijan kannalta yksi aivan uusikin rooli.

Seurakunnan päätöksenteossa koettiin tämän opinnäytetyön tuloksina tärkeimmäksi käytännön työn ja toiminnan jatkumisen tukeminen. Tällainen on seurakunnan luottamushenkilön työtä parhaimmillaan, eli kun työntekijät ja luottamushenkilöt tekevät yhdessä työtä yhteisen päämäärän eteen toisiaan tukien. Opinnäytetyön aihe on luottamushenkilöiden keskuudessa ilmeisen kiinnostava, koska hieman yli kolme neljänestä kyselyyn osallistuneista luottamushenkilöistä vastasi kyselyyn.

Jokioisten Ev.lut. seurakunnan puolelta kiinnostus tämän opinnäytetyö laatimiseen lähti pohdinnasta, miten seurakunta voisi tukea luottamushenkilöitä entistä paremmin. Seurakunta halusi selvittää, mitkä roolit ja tehtävät ovat luottamushenkilöille selkeitä ja mitkä taas vaatisivat selkeyttämistä. Tämän opinnäytetyön tuloksia on tarkoitus käyttää hyväksi Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöiden valmennuksessa. Tästä

eteenpäin tässä opinnäytetyössä Jokioisten seurakunnalla tai pelkällä seurakunnalla tarkoitetaan Jokioisten Ev.lut. seurakuntaa.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT

2.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää seurakunnan luottamushenkilöiden eri rooleja, niihin sisältyviä tehtäviä ja päätäntävaltaa. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisia rooli-odotuksia Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöillä on ollut ennen luottamustoimensa aloittamista ja miten nämä rooli-odotukset ovat toteutuneet heidän toimiessaan tässä luottamustoimessa. Selvitystuloksen avulla Jokioisten seurakunta pyrkii parantamaan luottamushenkilöiden koulutusta, sekä luottamushenkilöiden tietoisuutta luottamustehtävästään sekä seurakunnan toiminnasta yleensä.

Selvityksen tavoitteet pyritään saavuttamaan seuraavien selvityskysymyksien avulla:

- 1) *Mitä julkisoikeudellisella yhteisöllä tarkoitetaan?*
- 2) *Mitkä ovat julkisoikeudellisen yhteisön hallinto- ja palvelutehtävät?*
- 3) *Mitä eri tehtäviä ja niihin liittyviä rooleja Ev.lut. seurakunnan eri toimikunnissa on?*
- 4) *Mitä eri rooleja Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöillä on?*
- 5) *Mitä tehtäviä Ev.lut. seurakunnan eri luottamushenkilöiden rooleihin sisältyy?*
- 6) *Miten vastuut ja päätäntävalta jakautuvat Ev.lut. seurakunnan eri luottamushenkilöiden rooleissa?*
- 7) *Millaisia rooli-odotuksia luottamushenkilöillä on heidän aloittaessaan luottamustoimessaan?*
- 8) *Miten luottamushenkilöiden rooli-odotukset ovat heidän kohdallaan toteutuneet?*

2.2 Tutkimusmenetelmät ja aineiston kerääminen

Tämän opinnäytetyö on määrällinen eli kvantitatiivinen analyysi. Kvantitatiivisen analyysin perusideana on kysyä pieneltä joukolta tutkimusongelmaan liittyviä kysymyksiä. Tässä kyselyssä kohdejoukkona ovat Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöt. Kysely lähetettiin seurakunnan kaikille luottamushenkilöille, jolloin tuloksen voidaan katsoa olevan luotettava ja edustavan koko joukkoa. Kvantitatiivisessa analyysissä ei kuitenkaan tarvitsisi tutkia kaikkia, joita ilmiö koskettaa. (Kananen 2015, 266) Opinnäytetyössä päädyttiin kuitenkin lähettämään kysely kaikille Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöille, koska Jokioisten kokoisessa seurakunnassa luottamushenkilöiden määrä on sen verran pieni, että vastausten käsitteleminen kohtuullisessa ajassa on mahdollista.

Selvitysmetodinä tässä analyysissä käytettiin haastattelua, joka suoritettiin verkkokyselynä (e-lomake) Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöille. Verkkokysely lähetettiin kyselykutsuna luottamushenkilöiden sähköpostiin. Sähköposti sisälsi kyselyohjelmiston sähköisesti luoman käyttäjätunnuksen ja salasanan, joiden avulla luottamushenkilöt pääsivät vastamaan kyselyyn. Verkkokysely on nopea, tehokas ja edullinen vaihtoehto perinteiseen paperilomakkeeseen verrattuna ja sen toteuttamisen mahdollisti Jokioisten seurakunnan hallinnassa oleva ajantasainen luottamushenkilöiden sähköpostiosoitteisto.

Verkkokyselyn vastauksia voidaan jossain määrin pitää luotettavampana kuin perinteisen paperilomakekyselyn tuloksia, koska ohjelma ei päästä vastaaja vastaamaan kysymyksiin, jotka eivät hänelle kuulu ja vastaavasti se pakottaa vastaamaan kysymyksiin, jotka edellyttävät vastausta. Tämä toimii etenkin kysymyksissä, joissa vastaajan aikaisempi vastaus vaikuttaa uuteen kysymykseen. (Kananen 2015, 212.)

Vastausten luotettavuuden lisäksi tutkimusmenetelmän valintaan vaikutti nopeus. Verkkokyselyn avulla sekä tutkijalta että vastaajalta jää monta työvaihetta pois. Verkkokysely on myös erittäin edullinen vaihtoehto, koska postimaksuja ei tule. Myös vastaajan kannalta verkkokysely on helppo ja vaivaton, koska kyselyyn voidaan vastata silloin kuin parhaiten sopii. Vastaamisen voi myös tarpeen tullen keskeyttää ja jatkaa myöhemmin uudelleen. (Kananen 2015, 212.)

Opinnäytetyön kyselyssä käytetyt taustamuuttujat olivat ikä, sukupuoli, vielä työelämässä, luottamustehtävä ja luottamussuhteen kesto. Kysely koostui kolmesta kokonaisuudesta. Ensimmäinen osuus käsitteli luottamushenkilöiden velvoitteita, toinen osuus heidän päätösvaltaansa ja kolmas osuus tehtäviä ja rooleja. Osioiden avulla kysely pyrittiin pitämään yksinkertaisena ja selkeänä täyttää. Suureen osaan kysymyksistä vastaaja pystyi valitsemaan valmiin vastausvaihtoehdon, mutta kyselyssä oli myös muutama avoin kysymys, johon vastaajalle annettiin mahdollisuus kirjoittaa itse vastauksensa. Kysely piti sisällään yhteensä viisitoista kysymystä ja sen täyttämiseen arvioitiin kuluvan aikaa n. 10 – 15 minuuttia.

Kyselyyn oli aikaa vastata 10 päivää, jonka aikana vastaajille lähetettiin yksi muistutusviesti. Muutama henkilö otti kyselyn vastausajan loppumisen jälkeen yhteyttä ja pyysi saada vielä vastata kyselyyn, joten vastausaikaa jatkettiin muutamalla päivällä. Lopulliseksi vastausprosentiksi muodostui 78 %, jota voidaan pitää erittäin hyvänä.

3 JULKISOIKEUDELLISET YHTEISÖT

Julkisyhteisöllä tarkoitetaan valtiota, kuntia, kuntayhtymiä, evankelisluterilaista kirkkoa ja ortodoksista kirkkokuntaa sekä niiden seurakuntia, Kansaneläkelaitosta ja Suomen Pankkia. (Laki eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta 19/2003, 2 §.)

3.1 Julkisyhteisöt

Julkisoikeudellinen oikeushenkilö on yhteisö, joka käyttää julkista valtaa tehtäviensä hoidossa. Yksityisoikeudellisella oikeushenkilöllä ei ole tällaista julkisen vallan käytön mahdollisuutta. Julkisoikeudelliset oikeushenkilöt hoitavat julkisia tehtäviä myös tehdessään yksityisoikeudellisia oikeustoimia, kuten ostaessaan ja myydessään, tai omistaessaan kiinteistöjä. Evankelisluterilainen kirkko ja sen seurakunnat ovat julkisoikeudellisia yhteisöjä, kun taas kaikki uskonnolliset yhdyskunnat eivät ole. (Minilexin www-sivut 2016.)

Julkisyhteisön tarkoituksesta ja toiminnasta säädetään lailla tai asetuksella. Julkisyhteisöillä on vaihtelevia nimityksiä (yhdistys, seurakunta, kauppakamari, paliskunta, yhteismetsän osakaskunta jne.). Muun muassa yhdistys-nimisen, lailla perustetun yhdistyksen jäsenyyteen voi kuulua pakkojäsenyys poikkeuksena ns. negatiivisesta yhdistymisvapaudesta. (Tieteentermipankin www-sivut 2016.)

Julkisyhteisöt ovat julkishallinnon organisaatioita, eli ne ovat osa Suomen julkishallintoa. Julkisyhteisöt hoitavat julkisia hallinto- tai palvelutehtäviä ja käyttävät julkista valtaa. Julkisyhteisöt eivät voi vapaasti määrätä tarkoitustaan eivätkä yleensä vapaasti valita jäseniään. Termiin liittyen voidaan viitata perustuslain 108.1 § ja 109.1 §:n säännöksiin, joiden mukaan valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasia-miehen tehtävänä on mm. valvoa, että julkisyhteisöjen työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. (Tieteentermipankin www-sivut 2016.)

Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle. Julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. (Tieteentermipankin www-sivut 2016.)

3.1.1 Yhdistys

Yhdistystoiminta on jäsenten yhteistä toimintaa yhteisen aatteen hyväksi. Yhdistys voi olla rekisteröity tai se voi toimia rekisteröimättömänä. Kun yhdistys merkitään yhdistysrekisteriin, siitä tulee itsenäinen oikeushenkilö ja se saa oikeuskelpoisuuden. Oikeuskelpoisuudella tarkoitetaan kykyä saada nimiinsä oikeuksia ja tulla velvoitetuksi. Yhdistysrekisterissä on noin 135 000 yhdistystä. Rekisteröidyn yhdistyksen toiminnan tulee olla järjestäytynyttä ja sen tulee toimia sääntöjensä mukaisesti noudattaen yhdistyslakia ja muuta lainsäädäntöä, joka mahdollisesti koskee yhdistyksen toimintaa. Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti yhdistyksen sitoumuksista. (Yhdistysrekisterin www-sivut 2016.)

Aatteellisia yhdistyksiä ovat esimerkiksi urheiluseurat, kannatusyhdistykset, hyväntekeväisyysjärjestöt, tieteelliset yhdistykset, harrastusyhdistyset, poliittiset puolueet ja työmarkkinajärjestöt. Yhdistyksen toiminnan pääpaino tulee olla nimenomaan aatteellisessa työssä, sen rahoittamiseksi yhdistys voi harjoittaa myös elinkeino ja ansiotoimintaa, jos yhdistyksen säännöt se sallivat. (Lehtonen & Kortetjärvi-Nurmi 1993, 76–77.)

3.1.2 Kauppakamari

Kauppakamarit ovat elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä edistäviä alueellisia organisaatioita. Suomessa toimii 19 kauppakamaria. Ne edustavat kaiken kokoisia yrityksiä kaikilta toimialoilta. (Tampereen Kauppakamarin www-sivut 2016.) Forssan Kauppakamarin puheenjohtaja Heinämäen mukaan (henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2016) kauppakamarin nimeä saavat käyttää Suomessa keskuskauppakamarin jäseninä olevat kauppakamarit. Kauppakamarien tehtävänä on edistää yritystoimintaa ja vapaata kauppaa yritysten toimialasta riippumatta. Kauppakamarit järjestävät erilaista koulutusta ja neuvontaa jäsenyrityksilleen maksua vastaan. Kauppakamarien julkishallinnolliset tehtävät liittyvät ulkomaankaupan asiakirjojen vahvistamiseen ja tilintarkastusjärjestelmän ylläpitämiseen.

3.1.3 Seurakunta

Seurakunta tarkoittaa paikallista kirkkoa ja siihen kuuluvia ihmisiä, jotka muodostavat jumalasta lähtöisin olevan yhteisön. Seurakunnan tärkein tehtävä on julistaa jumalan sanaa, huolehtia jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteesta ja ehtoollisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kuten avioliittoon vihkimisestä ja hautaan siunaamisesta. Lisäksi seurakunnan tehtäviin kuuluu lapsi- ja nuorisotyötä, diakoniatyötä, lähetystyötä ja sielunhoitoa. (Saarinen 2005, 42.)

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on jaettu alueellisesti rajattuihin seurakuntiin ja hiippakuntiin. Kirkon jäsen kuuluu siihen paikallisseurakuntaan, jonka alueella hän asuu. Seurakuntajako noudattelee pääsääntöisesti kuntajakoa. Mikäli saman kunnan

alueella on useita seurakuntia muodostavat ne seurakuntayhtymän. Seurakunnat ovat suomen- tai ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä. Seurakunnilla on laaja toiminnallinen, taloudellinen ja hallinnollinen itsenäisyys. (Suomen Ev.lut. kirkon www-sivut 2016.)

Suomen evankelisluterilainen kirkko on veroa keräävä organisaatio. Seurakunnan jäseniltä kerätään verotuksessa seurakunnan kirkkovaltuuston vuosittain vahvistaman kirkollisveroprosentin mukainen summa. Kirkollisverolla pyritään rahoittamaan seurakunnan toimintaa, mutta osallistuakseen seurakunnan toimintaan ei tarvitse olla seurakunnan jäsen. Jokaisella vainajalla, riippumatta siitä onko seurakunnan jäsen vai ei, on oikeus tulla haudatuksi seurakunnan hautausmaalle. Seurakunnan hautaustoimea ja hautausmaita ylläpidetään valtion avustuksella. Seurakunnat ovat olleet oikeutettuja valtionavustukseen vuoden 2016 alusta, sitä ennen seurakunnat keräsivät kuntien tapaan yhteisöveroa yrityksiltä ja sen tuotto käytettiin hautaustoimen ja hautausmaiden hoidon rahoittamiseen. Hautaustoimen katsotaan olevan yhteiskunnallinen tehtävä. Hautaustoimilaki velvoittaa evankelisluterilaisen kirkon seurakunnat ylläpitämään yleisiä hautausmaita, koska hautausmaiden ylläpidon ja vainajien hautaamisesta huolehtimisen on katsottu terveydensuojelunäkökulmasta olevan välttämätön yhteiskunnallinen tehtävä. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 147.)

Seurakunnissa on toimintaa, joka on laissa määrätty järjestettäväksi, mutta myös paljon toimintaa, josta seurakunta voi itse päättää. Seurakuntien vapaaehtoisesti järjestämä toiminta saattaa olla eri seurakunnissa painottunut hyvin eri osa-alueille. Toiminnan painottumiseen vaikuttavat esim. kunnan väestön ikäjakauma ja kunnan sijainti. Osa seurakunnan viroista on myös laissa määrättyjä. Kirkkolain mukaan jokaisessa seurakunnassa tulee olla kirkkoherran, kanttorin ja diakonin virka. Muista seurakunnan viroista kuten talouspäällikkö, nuorisontyönohjaaja, seurakuntamestari yms. seurakunta voi itsenäisesti omien tarpeidensa ja resurssjensa mukaan päättää. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 67.)

Jokioisten seurakunta, jonka luottamushenkilöiden rooleihin ja tehtäviin tämä opinäytetyö keskittyy, sijaitsee Lounais-Hämeessä, Tampereen hiippakunnassa, Tammelan rovastikunnan alueella. Rovastikuntaan kuuluu kuusi seurakuntaa. Jokioisten lisäksi Tammelan rovastikuntaan kuuluvat Forssan, Tammelan, Ypäjän, Humppilan ja

Someron seurakunnat. Jokioisten seurakunnassa on n. 4600 jäsentä ja Jokioisten kunnassa vajaa 6000 jäsentä. Maalaisseurakunnissa kirkonjäsenyys on yleensä ihmisille tärkeämpi arvo kuin kaupunki seurakunnissa. (Toimintakertomus 2015.)

Jokioisten seurakunnassa on ympärivuotisessa vakituksessa palvelusuhteessa 17 henkilöä ja heidän lisäksi seurakunta työllistää neljä puolivuotista hautausmaatyöntekijää sekä useita kymmeniä henkilöitä ja eritoten nuoria erimittaisiin työsuhteisiin ja palkkiotoimiin vuoden aikana. Seurakunnan lakisääteisten tehtävien lisäksi Jokioisten seurakunta on aktiivinen seurakunta. Seurakunta järjestää paljon viikoittaista lasten ja nuorten toimintaa sekä toimintaa eläkeläisille. Monissa toiminta muodoissa myös vapaaehtoiset työntekijät ovat merkittävässä rooleissa. (Henkilöstökertomus 2015.)

Tammelan rovastikunnan alueella on ollut seurakuntarakenneneuvottelut käynnissä jo muutaman vuoden ajan. Vaikka kirkolliskokous keväällä 2015 päätyikin äänestämään seurakuntayhtymämallin vastaisesti, on Tammelan rovastikunnassa silti pidetty neuvotteluja yllä. Tampereen hiippakunta määräsi keväällä 2015, heti kirkolliskokouksen päätöksen jälkeen, ohjausryhmän rovastikunnan seurakuntien johtavista viranhaltijoista, lääninrovastin johdolla miettimään Tammelan rovastikunnan seurakuntarakennetta. Ohjausryhmän raportin on tarkoitus valmistua kesän 2016 aikana. (Pöytäkirjanote 14/2015. Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli.)

3.2 Julkiset hallinto- ja palvelutehtävät

Hallinnon julkisuusperiaate takaa kansalaisten mahdollisuuden valvoa julkisen vallan käyttöä ja myös ottaa osaa sen käyttöön sekä valvoa oikeuksiensa ja etujensa toteutumista. Julkisuusperiaate ilmenee pääasiassa kolmella tavalla eli käsittelyn julkisuutena, asiakirjajulkisuutena ja tiedottamisena. Viranomaisten toiminnan tulee olla julkista. Viranomaisen asiakirjat ovat pääasiassa julkisia ja jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Asiakirjajulkisuutta voidaan rajoittaa vain jos salassapidosta on nimenomaisesti määrätty laissa tai laissa on annettu mahdollisuus määrätä jotkin tiedot salaisiksi. Koska vallankäytön tulisi olla julkista, julkisuusperiaatteeseen kuuluu myös se, että eräiden viranomaisten istunnot ja kokoukset ovat jul-

kisia. Kenellä tahansa on esimerkiksi oikeus seurata eduskunnan täysistuntoa, kunnanvaltuuston kokousta, muiden kunnallisten toimielinten kokouksia sekä tuomioistuinten ja kirkollisten toimielinten istuntoja. Kyseinen oikeus ei kuitenkaan, asiakirjajulkisuuden tavoin, ole täysin rajoittamaton. Myös tällaisia istuntoja ja kokouksia voidaan lain niin salliessa tai nimenomaisesti määrätessä pitää yleisöltä suljettuna. Julkisuusperiaatteen mukaisesti julkisen hallinnon tulee olla avointa. (Minilexin www-sivut 2016.)

Seurakunnan keskeinen tehtävä on palvella seurakuntalaisia. Myös seurakunnan hallinto on osa seurakuntalaisten palvelemista, koska suurin osa luottamuselinten päätöksistä kohdistuu seurakuntalaisiin tai heihin vaikuttaviin asioihin. Seurakunnan toimielinten kokouksista kirkkovaltuuston kokoukset ovat julkisia. Kirkkoneuvoston ja kirkkovaltuuston alaisten johtokuntien kokoukset sitä vastoin ovat suljettuja. (Kirkkohallituksen www-sivut 2016.)

Mitä avoimempaa ja julkisempaa seurakunnan hallinto on, sitä paremmin se palvelee seurakuntalaisia. Kaikkien seurakunnan luottamuselinten päätöksistä on tiedotettava. Kaikki asiakirjat, ellei niitä ole yksityisyyden suojalain nojalla asetettu salaisiksi, ovat julkisia. Salaisia ovat esimerkiksi henkilö kunnan terveyttä koskevat dokumentit. (Kauppinen, Särkiö & Hiilamo 2010, 122.)

4 EV.LUT. SEURAKUNTA

4.1 Ev.lut. seurakunnan toimielimet

Seurakuntien hallinto on monin tavoin kunnallishallinnon kaltainen. Evankelisluterilaista seurakuntaa koskevat lähes kaikki julkishallinnon säädökset, vaikka hallintoa säätelee oma kirkkolaki. Kirkkolakiin sisältyy yleiset seurakunnan hallintoa koskevat säädökset ja niitä täydentää kirkkojärjestys. Seurakunta noudattaa myös paljon muita lakeja mm. hallintolakia, julkisuuslakia, henkilötietolakia, hankintalakia ja tasa-arvolakia. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 37.)

Hallinto ei ole seurakunnan itsetarkoitus, vaan sen tehtävänä on tukea seurakunnan perustehtävää. Seurakunnan perustehtävä on määritelty Kirkkolain 4 luvun 1 §:ssä seuraavasti siten, että seurakunnan tulee toteuttaa kirkon tehtävää, huolehtia jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 37.)

Seurakunnan luottamuselimistä pakollisia ovat kirkkoneuvosto ja kirkkovaltuusto. Kirkkovaltuusto voi valita johtokuntia toimikaudekseen. Tuomiokapituleilla on merkittävä rooli seurakuntien hallinnossa. Ne ovat myös ensisijaisia valituselimiä seurakuntien toimielinten kuten kirkkoneuvoston ja kirkkovaltuuston päätöksistä valitettaessa. Tuomiokapitulit toimivat myös alustusviranomaisen roolissa seurakuntahallinnossa. Niiden tehtävänä on yleisesti valvoa seurakuntien hallintoa sekä pappien että muiden seurakunnan viranhaltijoiden virkatoimia. (Kirkkohallituksen [www-sivut](http://www.kirkko.fi) 2016.)

4.1.1 Kirkkovaltuusto

Kirkkovaltuustossa on vähintään 11 ja enintään 39 jäsentä. Jäsenten lukumäärä vaihtelee seurakunnan väkiluvun perusteella. Kirkkovaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan seurakuntavaaleilla neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Ehdokkaana voi olla konfirmoitu vähintään 18 vuotta täyttänyt seurakunnan jäsen. Kirkkovaltuustoon ei voida valita saman seurakunnan päätoimista työntekijää. Kirkkovaltuuston puheenjohtajana toimii aina maallikko, ei koskaan seurakunnan viranhaltija. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 93–96.)

Kirkkovaltuusto käyttää seurakunnan ylintä päätäntävaltaa. Kirkkovaltuusto voi ohjetai johtosäännöllä siirtää päätösvaltaa joissain asioissa kirkkoneuvostolle tai johtokunnille, mutta on asioita, joissa päätäntävalta on määrätty kirkkovaltuustolle kirkkolaisista tai kirkkojärjestyksessä. Kirkkovaltuusto päättää mm. virkojen perustamisesta ja lakauttamisesta, rakennushankkeista sekä kirkollisveroprosentista. Sen tehtävänä on myös asettaa linjat seurakunnan talouden ja toiminnan hoitoon. (Kirkkolainsäädäntö

2008, 93–96). On huomioitava, että päätäntävaltaa ei voida siirtää kirkkoneuvoston omalla päätöksellä, vaan ainoastaan kirkkovaltuuston hyväksymällä ohje- tai johtosäännöllä.

Kirkkovaltuuston päätösvaltaa ei voida siirtää kirkkoneuvostolle seuraavissa asioissa:

1. Asioissa, joista kirkkovaltuuston on nimenomaisen määräyksen mukaan päätettävä, kuten tuloveroprosentti, hautapaikkamaksut ja aloiteoikeus seurakuntajaon muuttamisesta.
2. Asioissa, joissa päätös on tehtävä määräenemmistöllä, kuten kirkon tai siunauskappelin rakentaminen, kiinteistökauppa, uuden viran perustaminen.
3. Asioissa, jotka on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi tai tuomiokapitulin vahvistettavaksi, esim. ohjesäännöt, kiinteistö- ja maakaupat. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 93–96.)

Jokioisten seurakunnan kirkkovaltuustossa on 19 kirkkovaltuutettua. Heidän lisäksi kirkkovaltuuston kokouksiin osallistuu kaksi viranhaltijaa, eli taluspäällikkö ja kirkkoherra. Taluspäällikkö toimii myös kirkkovaltuuston sihteerinä. Jokioisten seurakunnan kirkkovaltuusto on vahvistanut työjärjestyksensä toukokuun 4. päivä vuonna 1994 kirkkojärjestyksen 8 luvun ja 8 §:n nojalla. Työjärjestys on laadittu kirkkohallituksen mallityöjärjestyksen mukaisesti ja se sisältää tarkemmat määräykset kirkkovaltuuston työskentelystä sen lisäksi mitä kirkkolaisissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä määrätään. (Kirkkovaltuuston työjärjestys 1994.)

4.1.2 Kirkkoneuvosto

Kirkkoneuvosto on tärkeä luottamuselin, jolla on erittäin keskeinen asema sekä seurakunnan hallinnossa että seurakuntatyön johtamisessa. Kirkkoneuvosto valmistelee asiat kirkkovaltuustolle, valvoo kirkkovaltuuston päätösten laillisuutta ja panee ne täytäntöön. Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan toimintaa, hallintoa ja talouden sekä omaisuuden hoitoa. Se edistää seurakunnan hengellistä elämää, sekä valvoo seurakunnan etua ja edustaa seurakuntaa. Kirkkoneuvostolla on valtuus tehdä seurakunnan puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 97–104.)

Kirkkovaltuusto valitsee kirkkoneuvoston joka toinen vuosi. Kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimivat virkansa puolesta kirkkoherra ja muina jäseninä varapuheenjohtaja sekä ohjesäännön määräyksen mukaisesti vähintään 5 ja enintään 11 seurakuntavaaleissa vaalikelpoista henkilöä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Vaali toimitetaan kirkkovaltuuston toimikauden ensimmäisen vuoden ja kolmannen vuoden tammikuussa. Luottamushenkilö voidaan valita sekä kirkkovaltuustoon että kirkkoneuvostoon samalla toimikaudella. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 93–96.)

Jokioisten seurakunnan kirkkoneuvostoon kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi seitsemän jäsentä. Kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimii kirkkoherra. Kirkkoneuvoston kokouksiin osallistuu lisäksi kirkkovaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, vaikka heillä ei ole äänioikeutta kirkkoneuvostossa. Taluspäällikkö toimii myös kirkkoneuvoston sihteerinä. Jokioisten kokoisessa seurakunnassa taluspäällikkö ja kirkkoherra esittelevät kirkkoneuvostossa käsiteltävät asiat, mutta isommissa seurakunnissa voi esittelijöinä toimia myös muita johtavia viranhaltijoita. (Kirkkoneuvoston ohjesääntö 2014.)

Jokioisten seurakunnan kirkkoneuvoston ohjesääntö on hyväksytty kirkkovaltuustossa 7.5.2014, ja se on vahvistettu Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulissa 6.8.2014. Ohjesäännössä on kirkkolain, muun lain, kirkkojärjestyksen tai vaalijärjestyksen lisäksi määrätty kirkkoneuvostolle muutoin kirkkovaltuustolle kuuluvista päätöksistä seuraavat:

1. Hankinta, jonka arvo ei ylitä kirkkovaltuuston erikseen päättämää rahamäärää, eikä kirkkovaltuusto ole pidättänyt määrätyn tavaralajin tai palvelun hankintaa itsellään.
2. Rakennuspiirustusten hyväksyminen, jos kustannusarvio ei ylitä kirkkovaltuuston erikseen päättämää rahamäärää eikä kirkkovaltuusto ole pidättänyt määrätyn rakennuksen tai rakennustyyppin piirustusten hyväksymistä itsellään.
3. Vähäiset muutokset kirkkovaltuuston hyväksymiin rakennuspiirustuksiin.
4. Irtaimen omaisuuden myynti ja lahjoitus, jollei sen arvo ylitä kirkkovaltuuston erikseen päättämää rahamäärää.
5. Metsän, maa-aineksen ja turpeen myynti.

6. Kiinteää omaisuutta koskeva vuokrasopimus jos sitä ei ole alistettava, sekä muut vuokra- ja käyttösopimukset. (Kirkkoneuvoston ohjesääntö 2014.)

Ohjesääntö ottaa kantaa myös johtavien viranhaltijoiden (kirkkoherra ja talouspäällikkö) ratkaisuvaltaan muun muassa määräaikaisten ja tilapäisten viranhaltijoiden palkkaamisessa, vuosilomien, virkavapauksien ja vapaapäivien myöntämisessä, työehtosopimukseen perustuvien palkanlisien, erityislisien ja lisäpalkkioiden myöntämisessä sekä hankinnoissa. (Kirkkoneuvoston ohjesääntö 2014.)

4.1.3 Johtokunnat

Kirkkovaltuusto voi asettaa enintään toimikaudekseen kirkkoneuvoston avuksi sen alaisia johtokuntia. Ne johtavat seurakunnan eri työaloja ja toimintamuotoja. Johtokuntien tehtävät määritellään kirkkovaltuuston antamassa johtosäännössä. Kirkkoneuvoston alaiselle johtokunnalle voidaan johtosäännössä antaa valta ratkaista kirkkoneuvostolle kuuluvia asioita, jos niiden merkitys on sellainen, että niiden käsittelemistä kirkkoneuvostossa ei pidetä tarpeellisena. Seurakunnan toimielimiin, joita ei ole vaaleilla valittu, sovelletaan kiintiöperiaatetta, jonka mukaan toimielimessä pitää olla naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %. (Kirkkolainsäädäntö 2008, 93–96.)

Jokioisten seurakunnassa toimii kaksi johtokuntaa; diakonia- ja yhteiskunnallisen työn johtokunta sekä lähetystyön johtokunta. Kirkkoneuvoston alaiseen johtokuntaan kirkkovaltuusto valitsee toimikaudekseen puheenjohtajan ja viisi jäsentä, sekä kuusi varajäsentä. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Kirkkoneuvosto valitsee keskuudestaan edustajan johtokuntaan, jolla on kokouksissa myös puheoikeus. Edustaja toimii eräänlaisena linkkinä ja viestintuojana kirkkoneuvoston ja johtokunnan välillä. Johtokuntien kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus myös kirkkoherralla sekä kyseisen johtokunnan työalasta vastaavalla viranhaltijalla. Diakonia- ja yhteiskunnallisen työn johtokunnassa nämä oikeudet ovat diakonilla ja lähetystyönjohtokunnassa lähetyssihteerillä. (Lähetystyönjohtokunnan ja diakonia- ja yhteiskunnallisen työn johtosääntö 1995.)

Johtokuntien tärkeimpiä tehtäviä ovat jatkuvan oman työalan johtamisen ja kehittämisen lisäksi huolehtia työalan yhteyksistä muuhun seurakuntatyöhön sekä pitää yhteyttä rovastikunnan, hiippakunnan ja koko kirkon kyseisellä työalalla tapahtuvaan toimintaan. Johtokunta huolehtii myös työalaansa koskevasta koulutuksesta ja tiedottamisesta sekä huolehtii yhteyksistä työalalla toimiviin viranomaisiin, yhteisöihin ja järjestöihin. Johtokunta myös laatii kirkkoneuvoston hyväksyttäväksi talousarvioehdotuksen ja toimintasuunnitelman sekä toimintakertomuksen. (Diakonia- ja yhteiskunnallisen työn johtosääntö 1995.)

4.1.4 Vastuuryhmät

Seurakunnissa toimii eri työalojen vastuuryhmiä. Ne osallistuvat työn suunnitteluun, linjauksiin ja käytännön järjestelyihin yhdessä viranhaltijoiden kanssa. Vastuuryhmät eivät tee hallinnollisia päätöksiä, mutta voivat esittää niitä kirkkoneuvostolle. Vastuuryhmien toiminta on usein konkreettisesti varsinaisen seurakuntatyön toteuttamista, kuten seurakuntatapahtumien järjestämistä ja esim. jumalanpalveluksen toteuttamiseen osallistumista. Vastuuryhmien ja kaikkien vapaaehtoistoimijoiden työpanos seurakuntatyössä on erittäin merkittävä. (Kauppinen ym. 2010, 8.)

Jokioisten seurakunnassa toimii kaksi vastuuryhmää, jumalanpalvelus- ja musiikkityön -vastuuryhmä sekä kasvatuksen vastuuryhmä. Vastuuryhmät ovat kirkkoneuvoston alaisia ja kirkkoneuvosto valitsee vastuuryhmiin toimikaudekseen 6-8 jäsentä mukaan lukien kirkkoneuvoston edustajan. Lisäksi vastuuryhmään kuuluvat vastuualueella toimivat seurakunnan työntekijät, joilla on ryhmässä sekä läsnäolo että puheoikeus. Jumalanpalvelus ja musiikkitoiminnan vastuuryhmässä toimivat papit ja kanttori. Kasvatuksen vastuuryhmässä toimivat lastenohjaajat ja nuorisotyöntekijät sekä kasvatuksen työalasta vastaava pappi. Vastuuryhmien toimintaa ohjaa kirkkoneuvoston hyväksymätoimintasääntö. Vastuuryhmän työjärjestyksestä ei ole säännöstöä kirkkolaissa tai -järjestyksessä, mutta seurakunnan virallisia toimielimiä koskevat kohdat voivat kuitenkin antaa suuntaa vastuuryhmien toiminnalle. (Kasvatuksen vastuuryhmän toimintasääntö 2010.)

4.2 Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöt

Vaikka seurakunta on työnantajana monille eri viranhaltijoille ja työntekijöille, pelkäänsä heidän vastuullaan ei ole kerätä kaikki hyvän asian ympärille, vaan se on kaikkien seurakunnan jäsenten yhteinen asia. Näiden jäsenten joukossa luottamushenkilöillä on aivan erityinen asema. (Kauppinen ym. 2010, 8.)

Tyypillisin luottamushenkilö on iältään 45 – 64 -vuotias ja heidän joukossaan naisia on hieman enemmän kuin miehiä, joista suuri osa on ammatiltaan toimihenkilöitä. Seurakuntavaaleissa käytetään ehdokaslistoja, joilla jokaisella on oma taustaryhmänsä. Toisin kuin kunnallishallinnossa seurakunnan luottamushenkilöt eivät ole poliittisen puolueen edustajia vaikka monet valitsijayhdistykset onkin perustettu poliittiselle taustalle. Seurakunnan luottamushenkilöt ovat seurakuntalaisten edustajia ja heidän odotetaan tuovan esille näkemyksiä ja kannanottoja, joita heitä äänestäneet kannattavat. (Kauppinen ym. 2010, 8.)

4.2.1 Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöiden roolit

Seurakunnan luottamushenkilöllä on monia rooleja. Hän on sillanrakentaja, viestin viejä ja tuoja, päätöksentekijä, työntuoja sekä henkilöstön että seurakunnan edustaja. Toimiessaan näissä kaikissa rooleissa tulee luottamushenkilön muistaa toimia seurakunnan edun mukaisesti ja edustaa seurakuntalaisia, jotka ovat hänelle luottamuksensa antaneet. Kaiken kaikkiaan luottamustehtävä saattaa olla hyvin haastava, mutta myös antoisa. (Seurakuntaopiston www-sivut 2016.)

Jokioisten seurakunnan kohdalla viestin viejää ja tuojaa voisi kutsua tiedottajaksi. Tiedottaminen on erittäin tärkeä osa seurakuntatyötä, koska kyseessä on palveluja tarjoava organisaatio ja seurakunnan tulee kaikista mahdollisista palveluista ja tapahtumista tiedottaa seurakuntalaisia hyvin ja mahdollisimman hyvissä ajoin. Jos tiedottaminen epäonnistuu, mitä suurimmalla todennäköisyydellä myös tapahtuma epäonnistuu. Tiedottaminen seurakunnassa saattaa ajoittain ontua pahasti, koska pienellä seurakunnalla ei ole resursseja palkata erillistä tiedottajaa. Tiedottaminen jääkin usein työalojen hoidettavaksi ja työntekijät kokevat tiedottamisen usein erittäin haastavaksi

työtehtäväksi, koska se on hoidettava muiden töiden ohessa. Usein työntekijät myös paneutuvat niin täysillä jonkun tapahtuman tai asian suunnittelemiseen ja järjestämiseen, että tiedottaminen unohtuu kokonaan.

Jokioisten seurakunnassa tiedottamiseen on viimeisten vuosien aikana panostettu ja siinä on myös onnistuttu. Ainakin viimeisen työhyvinvointikyselyn perusteella seurakunnan sisäinen tiedottamisen koettiin parantuneen huomattavasti. Sisäisellä tiedottamisella on selvä yhtäläisyys seurakunnan ulkoiseen tiedottamiseen. Sillä jos henkilökunta ei ole tietoinen, mitä seurakunnassa tapahtuu, on vaikea tiedottaa siitä ulospäin. Tiedottomuus aiheuttaa myös päällekkäistä tiedottamista eri työalojen kesken, jolloin työntekijät turhautuvat. Tästä syystä taas joku asia saattaa jäädä kokonaan tiedottomatta. Tällöin luottamushenkilön rooli tiedottajana korostuu entisestään ja hän voi osallistua tiedottamiseen yhdessä seurakunnan työntekijöiden kanssa. Ideaalista olisi, jos tiedottamisen vastuu pystytään jakamaan luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kesken suunnitellusti etukäteen, eikä niin että tiedottaminen vaan jää vahingossa jonkun vastuulle.

Jokioisten seurakunnan johtavat luottamushenkilöt edustavat paitsi seurakunnan eri tilaisuuksissa, usein myös muiden tahojen, kuten kunnan ja eri yhdistysten tilaisuuksissa, jolloin he toimivat seurakunnan edustajan roolissa. Edustettaessa seurakuntaa ulospäin tulee luottamushenkilön toimia yhdessä tehtyjen päätöksien mukaisesti ja tietysti seurakunnan arvojen mukaisesti. Seurakuntalaisten edustaminen seurakunnan kokouksissa on tietysti yksi tärkeimpiä tehtäviä, sillä seurakuntalainen on vaaleissa äänestänyt valitsemansa luottamushenkilön vaalimaan juuri hänelle tärkeiden arvojen toteutumista seurakuntatyössä ja hallinnossa.

Jokioisten seurakunnassa luottamushenkilöt rekrytoivat seurakunnan keskeisiä viranhaltijoita ja työntekijöitä. Silloin luottamushenkilöt edustavat työantajaa eli toimivat työnantajan roolissa. Työntekijöiden valinta koetaan palveluorganisaatioissa tärkeämmäksi varmasti siitä syystä, että ei ole valmiita tuotteita, joita tarjota tai myydä, vaan valitut työntekijät suunnittelevat ja tuottavat suurimman osan tarjottavista palveluista itse. Toimivan seurakunnan kannalta on erittäin tärkeää, että joka työalalle löytyy hyvät, seurakunnan edunmukaisesti ja yhdessä luottamushenkilöiden kanssa toimivat

työntekijät. Jokioisten seurakunnassa luottamushenkilöiden työnantajan rooli pitää sisällään myös paljon muita henkilöstöön kohdistuvia työtehtäviä kuin rekrytoinnin, kuten vuosilomista, vuorotteluvapaista, virkavapauksista sivutoimiluvista yms. päättäminen. Luottamushenkilöt saattavat kokea edellä mainitut tehtävät enemmän viranhaltijoiden tehtäviksi, koska viranhaltija on tehnyt niistä kokoukseen esityksen kaikkine asiaa koskevine selvitystöineen, vaikkakin lopullinen päätös on kuitenkin luottamushenkilöiden.

Luottamushenkilön yksi keskeisistä rooleista on tehdä päätöksiä. (Seurakuntaopiston www-sivut 2016). Jokioisten seurakunnassa, kuten varmaan yleisesti muissakin Suomen ev.lut. seurakunnissa, päätöksenteko ei aina ole helppoa. Kiristyneen taloustilanteen vuoksi luottamushenkilöiden on osattava toimia ennakoivasti, kun seurakunnassa mietitään virkojen täyttämistä ja jäljellä olevien rakennusten kunnostamista sekä investointeja. Luottamushenkilöllä tulee olla kyky katsoa kauaskantoisesti esimerkiksi metsien hoitoa, rakennusten korjausta ja veroprosentin määrittämistä, ja ottaa huomioon päätöksissä myös tulevat sukupolvet. Myös seurakunnan toimintaan kohdistuvassa päätöksenteossa tulee huomioida seurakunnan taloudellinen tila, koska valitettavasti talous määrittää rajat myös seurakunnan perustehtävän hoitamiselle.

Myös luottamushenkilöllä on tunteet. Jokioisten seurakunnassa on huomattu, että ne saattavatkin joskus mennä päätöksen teon edelle tai ainakin vaikeuttaa sitä. Kirkollisiin rakennuksiin liittyy usein paljon rakkaita muistoja ja perinteitä, joita halutaan vaalia sukupolvilta toisille. Mutta arvostavatko tulevat sukupolvet samoja asioita? Pitäisikö osata päästää irti?

4.2.2 Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöiden tehtävät

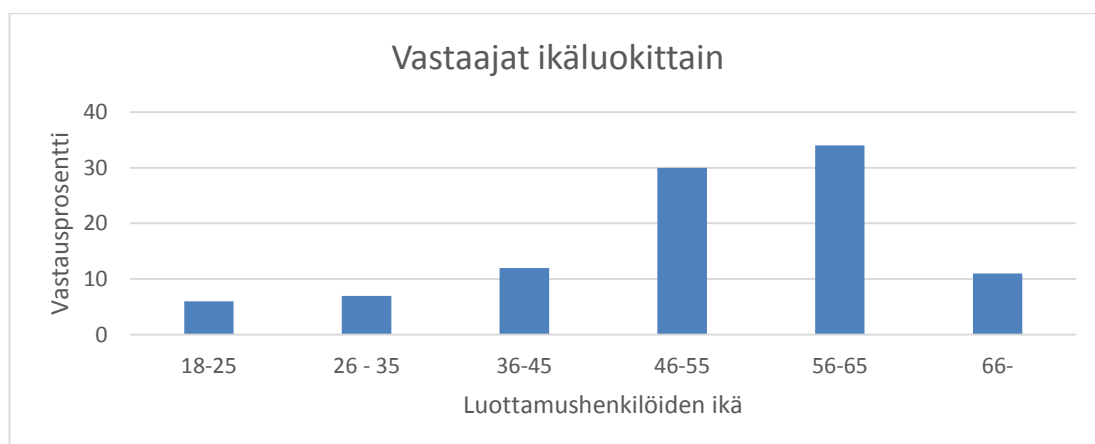
Luottamushenkilö käyttää toimielimessä toimiessaan julkista valtaa. Seurakunnan eri toimielinten tehtävät ja niiden toimivalta on määritelty kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä, vaalijärjestyksessä sekä seurakunnan ohje- ja johtosäännöissä. Luottamushenkilöiden tehtäviä säätelevät monet lait ja niiden mukanaan tuomat velvoitteet, jotka pitää huomioida päätöksen teossa. Seurakunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että toi-

mielimissä toimivat luottamushenkilöt ovat tietoisia toimielimiensä ohje- ja johtosääntöjen sisällöstä, jonka mukaan heidän oletetaan toimivan. Luottamushenkilön tehtävänkuvan laajuus riippuu siitä, missä toimielimessä ja tehtävässä hän toimii. Monesti luottamushenkilöt ovat luottamustehtäviensä lisäksi myös aktiivisesti seurakunnan toiminnassa mukana. Nämä kaksi tehtävää on kuitenkin muistettava pitää erillään. Toimielimessä toimiessaan luottamushenkilö edustaa työnantajaa suhteessa työntekijään, mutta käytännön seurakuntayötä johtavat kuitenkin työntekijät. (Seurakuntaopiston www-sivut 2016). Toisaalta luottamushenkilölle on myös huomattava hyöty siitä, että hän on seurakunnan toiminnassa mukana. Toiminta antaa enemmän perspektiiviä laaja-alaisen kokonaisuuden muodostamiseen päätöksiä tehdessä.

5 TUTKIMUSTULOKSET JA TULKINTA

Kyselyyn vastanneista Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöistä 70 % oli naisia ja 30 % miehiä. Jokaiseen ikäluokkaan löytyi vastaajia. Alle 4 vuotta luottamushenkilöinä toimineet olivat kaikkein innokkaimpia vastaajia, heitä oli 55 % kaikista vastaajista. Kyselyyn vastanneiden naisten osuus oli joka ikäluokassa suurempi kuin miesten. Miehiä vastaajista oli ainoastaan 46 – 55 -vuotiaiden ikäluokasta ja 56 – 65 -vuotiaiden ikäluokasta. 18 – 25 -vuotiaiden ikäluokka, mutta he edustavatkin pienintä joukkoa Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöissä. Toimielin-kohtaisesti kirkkoneuvoston jäsenet olivat aktiivisin vastaajaryhmä kokoonsa nähden.

Taulukko 1 Kyselyyn vastanneet ikäluokittain

Lähes 95 % tämän opinnäytetyön kyselyyn vastanneista eli Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöistä, oli tietoisia luottamustoimensa julkiselle toiminnalle asetetuista velvoitteista. Oman toimielimensä ohje- tai johtosäännön sisällöstä tietoisia olivat hie- man yli puolet vastanneista. 76 % vastanneista oli tietoisia luottamustoimeensa kuulu- vasta vaitiolovelvollisuudesta.

Huolestuttavaa on kuitenkin se, että 24 % ei ole tietoisia *vaitiolovelvollisuudesta* ja että ainoastaan vajaa kolmasosa kaikista vastanneista ovat allekirjoittaneet salassapi- tosopimuksen. Salassapitosopimuksen allekirjoittamisesta huolehtiminen on seura- kunnan vastuulla.

Kyselyyn vastanneista 76 % luottamushenkilöistä koki, että heillä on *päätösvaltaa*. Vastanneista oli 24 %, joiden mielestä heillä ei ole päätösvaltaa, olivat kaikki joko varajäseniä tai kuuluivat vastuuryhmiin. Päätäntävallan puuttuminen vastuuryhmissä toimivilta luottamushenkilöiltä saattaa johtua toimielimen toimivallasta, koska vastuu- ryhmä ei voi tehdä hallinnollisia päätöksiä. Varajäsenien vastauksiin päätäntävallan puuttumisesta vaikuttaa varmasti se, että vaikka olisikin varajäsenenä päätöksiä teke- vässä toimielimessä, mutta jos ei ole kertaakaan tullut kutsutuksi kokoukseen, ei ole päässyt päätäntävältänsä käyttämään. Ainostaan yksi johtokunnan jäsen koki päätän- tävällän puuttuvan edustamassaan toimielimessä. Kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvos- ton jäsenten päätöksen teossa on eroa. Kirkkovaltuusto päättää suurista linjoista ja kirkkoneuvosto käytännönasioista, tämä ilmeni vastanneiden keskuudessa hyvin.

Poikkeuksetta melkein jokainen kyselyyn vastannut luottamushenkilö koki *tärkeäksi tehtäväksi* seurakunnan talouden hoitamisen ja siitä päättämisen. Seurakunnan toimin- nasta päättäminen koettiin myös mielekkääksi ja tärkeäksi tehtäväksi ja niin pitää ol- lakin, koska se on nimenomaan seurakunnan tehtävä, vaikka kuten jo edellä todettiin, niin talous asettaa sille rajat. On hyvä, että luottamushenkilöt kiristyvässäkin talousti- lanteessa tiedostavat, että ilman toimintaa ei ole seurakuntaa vaikka omaisuutta olisi- kin. Toiminnan ja talouden tasapainoon saattaminen onkin varmaan luottamushenki- löiden haastavin tehtävä.

Kyselyyn vastanneista luottamushenkilöistä 65 % oli *tietoisia luottamustoimensa vaatimista tehtävistä ja rooleista* ennen luottamustoimeensa ryhtymistä. Mutta kuitenkin 88 % koki, että rooli odotukset ovat täyttyneet. 12 %, jotka kokivat, että totuus ei ole vastannut odotuksia kaipasivat lisää alustavia keskusteluja ennen päätöksentekoa ja epäilivät, että viranhaltijoilla ei ole tarpeeksi aikaa maallikkotyöhön. Olisi voinut luulla, että nämä mielipiteet olisivat uusilta ensimmäisen kauden luottamushenkilöiltä, mutta ne olivat kaikki 9 – 12 vuotta tai yli 9 vuotta luottamushenkilöinä toimineita vähintään 56 -vuotiaita naisia. Onko sillä merkitystä, että kaikki asian näin kokeneet olivat naisia? Vaativatko naiset enemmän alustavaa keskustelua ennen kuin pystyvät päättämään asioista? Voidaan todeta, että tämä mielipide tulee vuosien kokemuksen perusteella ja sille on annettava sen vaatima painoarvo. Viranhaltijoiden tulee panostaa enemmän maallikkojen työnohjaukseen ja yrittää virittää alustavia keskusteluja kokouksissa ennen päätöksentekoa.

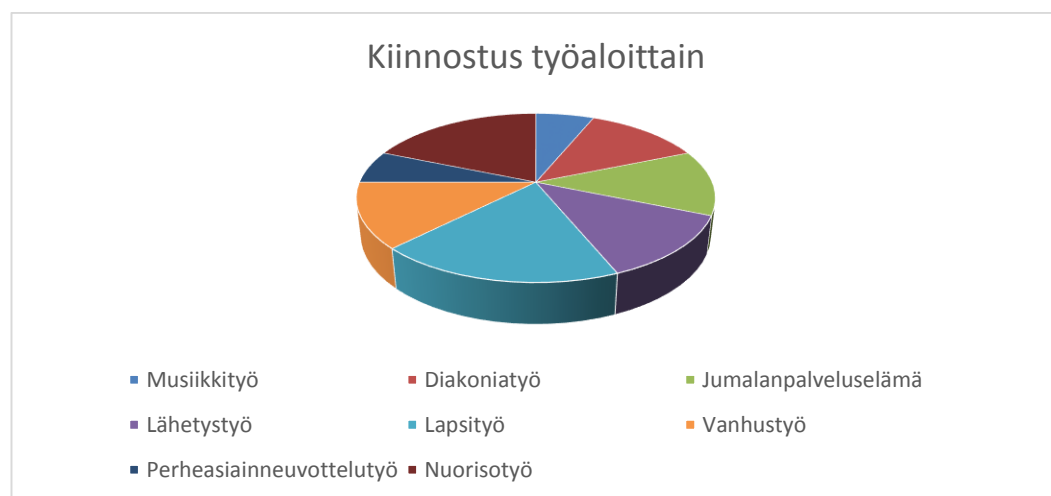
Tärkeimmäksi *luottamushenkilön rooliksi* kyselyyn vastanneiden keskuudessa nousi seurakunnan edustajan rooli. Kyselystä ei käynyt ilmi tarkoitetaanko edustamisella, seurakunnan edustamista muille tahoille vai seurakuntalaisten edustamista seurakuntaan päin. Edustaminen voidaan tulkita kuitenkin molemmin suuntaisesti, vaikka edustamisen rooli nousi merkittävämmäksi vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden keskuudessa kuin muiden. Erittäin merkittäväksi koettiin yksittäisten ihmisten, eri-ikäisten ja erityyppisten ihmisten huomioiminen. Yksi luottamushenkilö koki ristiriitaisuutta seurakunnan yleisedun ja edustamansa johtokunnan edun välillä. Yhdessä vastauksessa oli erikseen maininta seurakunnan työntekijän kuuntelijana toimimisesta. Tämä kommentti kertoo hyvin toimivasta ja luottamuksellisesta yhteistyöstä työntekijän ja luottamushenkilön välillä.

Tiedottajan rooli mainittiin myös useammassa kyselylomakkeessa. Tämän roolin yhdeksi lauseeksi kiteytti hienosti eräs yli 66 -vuotias naisluottamushenkilö. Hänen mielestä on hienoa olla mukana asioissa, joista hän tietää ja samalla saada kertoa seurakunnan hyvästä toiminnasta seurakuntalaiselle. Tiedottaja roolin ohessa mainittiin myös oikaisija. Tämä on myös tärkeä tehtävä, koska tavallinen seurakuntalainen ei voi aina ymmärtää kaikkia päätöksiä, koska hän ei ole tietoinen kaikista päätökseen vaikuttaneista taustoista.

Erillisen maininnan ansaitsee myös kyselyssä ilmi tullut uudenlainen rooli eli palveluita käyttävän palveluntuottajan rooli. Tämä rooli on uusi rooli, jota ei ollut Jokioisten seurakunnassa osattu ajatella aiemmin. Myöskään missään teoriaosan lähteistä ei ollut mainintaa tästä roolista. Seurakuntatyössä luottamushenkilöillä on todella mahdollisuus päästä sekä tuottamaan että käyttämään palveluita. Tässä kohdassa luottamushenkilöllä on etulyöntiasema muihin seurakuntalaisiin nähden. Mutta luottamusta nauttivan, seurakuntalaisten edustajan on kuitenkin muistettava toimia seurakuntalaisten edun mukaisesti ja tuottaa palveluita seurakuntalaisille. Oman edun mukaisesti hän voi kuitenkin valita ne palvelut, joita hän itse käyttää.

Luottamushenkilöiden kiinnostuksen jakaantuminen eri työalojen toimintaan oli hyvin tasaista. Kiinnostavimmiksi työaloiksi koettiin lapsi- ja nuorisotyö sekä diakoniatyö.

Taulukko. 2 Luottamushenkilöiden kiinnostus eri työaloja kohtaan

6 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Ev. lut. seurakunnan luottamushenkilöiden eri rooleja, niihin sisältyviä tehtäviä ja päätäntävaltaa. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, millaisia rooli-odotuksia Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöillä on ollut ennen luottamustoimensa aloittamista ja miten nämä rooli-odotukset ovat toteutuneet

heidän toimiessaan tässä luottamustoimessa. Selvitystuloksen avulla Jokioisten seurakunta pyrkii parantamaan luottamushenkilöiden koulutusta ja heidän tietoisuuttaan tehtävästä sekä seurakunnan toiminnasta yleensä. Opinnäytetyö on määrällinen eli kvantitatiivinen analyysi. Selvitysmetodina tässä analyysissä käytettiin haastattelua, joka suoritettiin verkkokyselynä (e-lomake) Jokioisten Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöille. Verkkokysely lähetettiin luottamushenkilöiden sähköpostiin.

Johtopäätökset

Ennako-odotusten mukaisesti seurakunnan talouden hoitaminen ja siitä päättäminen koettiin tärkeäksi. Luottamushenkilöiden tehtävien kärkipäähän odotettiin kuuluvun myös henkilöstön rekrytointi, mutta empiriasta nousseiden ajatusten mukaan rekrytoinnin voisikin siirtää päinvastoin viranhaltijoiden tehtäväksi. Jossain vastauksissa erikseen määriteltiin, mitkä työsuhteet tai virat voisivat olla viranhaltijoiden täytettävissä. Kuitenkin suurin osa koki halua osallistua johtavien virkojen sekä papin ja kanttorin virkojen täyttöön. Tällä hetkellä ainoastaan maksimissaan kuuden kuukauden pituisiin määräaikaihin työsuhteisiin tai virkoihin voidaan palkata viranhaltijapäätöksellä.

Moni luottamushenkilöistä koki, että vaikka päätökset ovat yhteisiä, niin yksittäinenkin henkilö pystyy niihin vaikuttamaan tuomalla perustellut mielipiteensä julki kokouksissa. Juuri se, että luottamushenkilöiden joukossa on monen eri alan osaajia, takaa hedelmälliset keskustelut kokouksissa. Erittäin ilahduttavaa on kuulla, että luottamushenkilöt uskaltavat tuoda ja ottaa kantaa asioihin ja, että heistä tuntuu että heidän mielipiteitään ja näkökulmiaan arvostetaan ja niitä käytetään päätöksen teon perustana.

Erittäin hyödylliseksi kysymykseksi seurakunnan kannalta osoittautui kysymys koskien luottamushenkilöiden salassapitosopimuksen allekirjoittamista. Salassapitosopimus on Jokioisten seurakunnassa suhteellisen uusi asia ja johtavat viranhaltijat luulivat, että työntekijät ovat sisäistäneet salassapitosopimuksen merkityksen hyvin ja saattaneet sen luottamushenkilöiden tietoisuuteen. Kysely kuitenkin todisti avain toisin ja

tämän myötä Jokioisten seurakunnassa ryhdytään asian parantamiseksi toimiin välittömästi.

Seurakunnan kannalta oli aivan loistavaa, että myös luottamushenkilöt kokivat seurakunnan edustamisen ja tiedottajana toimimisen tärkeinä tehtävinä. Vaikka kysely ei perustunutkaan millään tavoin vapaaehtoistyöhön, sen pohjalta jäi tuntuma, että luottamushenkilöt olisivat valmiita paljon muuhunkin vapaaehtoistyöhön seurakunnassa, kunhan vaan seurakunnasta löytyisi resursseja koordinoida vapaaehtoistyö alkuun. Lasten, yksinäisten ja vanhusten hyvinvointi ja huomioiminen nousivat kyselyn pohjalta ylivoimaisesti yli muiden työalojen. Jokioisten seurakunnan diakoniatyö jo nykyiselläänkin käyttää vapaaehtoisia moniin eri tehtäviin, mutta auttajia ilmeisesti olisi enemmän. Lapsityössä ei vapaaehtoisia ole juuri ollut, mutta kyselyn pohjalta jäi mietityttämään, että olisikohan jonkunlaiselle ”varamummu” hankkeelle tarvetta? Esimerkkinä voisi ajatella vierailuja päiväkerhoon tai varhaisnuorisotyön leireille.

Nykyisessä suoristuskeskeisessä maailmassa eläessä oli silmiä aukaisevaa huomata, että nämä vapaaehtoistyötä kaipaavat luottamushenkilöt olivat töissä käyviä naisia. Suuri osa heistä kuului ikäluokkaan 46 – 55. Eli juuri niitä tyypillisimmiksi luottamushenkilöiksi määriteltyjä.

Kuten aikaisemmissa luvuissa on käynyt ilmi, seurakunnan luottamushenkilöillä on monta roolia. Kaikki roolit eivät toimielimestä riippuen jokaisen luottamushenkilön kohdalla toteudu ikinä tai yhtäaikaisesti. Ennen kyselyäkin oli tiedossa, että luottamushenkilön rooli riippuu paitsi hänen toimielimensä tehtävistä, myös luottamussuhteen kestosta. Kyselyn perusteella ilmeni vastoin odotuksia, että uudet luottamushenkilöt ovat vanhoja enemmän kiinnostuneita seurakunnan pitkän tähtäimen suunnitelmista, kuten seurakunnan strategian päivittämisestä ja toimintalinjojen suunnittelusta. Eritään mielenkiintoisen havainnosta tekee se, että tällä tuloksella ei ollut mitään tekemistä vastaajan iän kanssa. Vaan empiria osoitti, että mitä vähemmän vastaajalla oli toimintavuosia seurakunnan luottamustehtävissä takana, sitä isommat päätökset tuntuivat heistä mielekkäämmiltä. Tämän perusteella voidaan vetää johtopäätös, että uudet luottamushenkilöt osaavat hahmottaa seurakunnan toiminnan ja talouden kokonaiskuvan todella hyvin. He ymmärtävät, mikä seurakunnan toiminnan kannalta on tärkeitä ja mikä taas on vähemmän tärkeitä.

Uudet luottamushenkilöt voivat toimintakautensa aikana joutua tekemään seurakunnan tulevaisuuden kannalta isoja päätöksiä. On hienoa, että he ovat ymmärtäneet aikaisemmin esille tulleen palveluita tuottavan palveluiden käyttäjän roolin näin hyvin. Nimittäin tässä näkyy selvä yhteys siihen, että heidän mielestään seurakunnan tulee nimenomaan tuottaa palveluita seurakuntalaisille.

Kirkon yleisesti katoavan jäsenmäärän, ja sen myötä tiukkenevan rahatilanteen vuoksi voidaan ajatella, että uudet luottamushenkilöt ovat jo toimikautensa aikana joutuneet miettimään valmiiksi omaa kantaansa esimerkiksi seurakuntarakennemuutokseen. Nämä mietteet ovat ehkä muokanneet heidän ajatusmaailmaansa siihen suuntaan, että on tärkeätä pitää kiinni palveluiden ja toiminnan säilymisestä omassa seurakunnassa, vaikka hallinto ja talous hoidettaisiinkin seurakuntayhtymässä.

Yhteenvetona johtopäätöksistä voisi sanoa, että Jokioisten seurakunnan luottamushenkilöt ovat hyvin sitoutuneita luottamustyöhönsä ja myös motivoituneita hoitamaan sitä. He ovat rautainen joukko eri ammattien osaajia arvokkaine mielipiteineen, joita he myös haluavat luottamustoimissaan jakaa ja käyttää perustana niille uusille linjauksille, joita heidän luottamustoimikautenaan tulee käsiteltäviksi.

Tämän edustavan joukon kanssa seurakunnan työntekijöiden ja seurakuntalaisten on turvallista jatkaa matkaa yhdessä. Vaikka päätöksenteko saattaakin joskus olla vaikeaa, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden yhteisillä avoimuuteen ja vuorovaikutteisuuden perustuvilla keskusteluilla päästään varmasti parhaisiin päätöksiin, riippumatta siitä missä roolissa päätöksiä milloinkin tehdään.

LÄHTEET

Eskelinen, H. & Karsikas S. 2014. Tutkimusmetodiikan perusteet. Vantaa: Hansaprint Oy.

Diakonia- ja yhteiskunnallisen työn johtosääntö 10.5.1995. 1995. Jokioinen: Jokioisten Ev.lut. seurakunta.

Halttunen, M. Pihlaja, P. Voipio, R. 2008. Kirkkolainsäädäntö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Heinämäki, J. 2016. Puheenjohtaja, Kauppakamari. Forssa. Henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2016.

Henkilöstökertomus. 2015. Jokioinen: Jokioisten Ev.lut. seurakunta.

Julkisoikeudellinen oikeushenkilö. Viitattu 12.4.2016. <http://www.edilex.fi/julkisoikeudellinen-oikeushenkilö>.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä: Suomen yliopistopaino Oy. Viitattu 20.4.2016.

Kananen, J. 2008. Kvantti, kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Yliopistopaino. Viitattu 20.4.2016.

Kasvatuksen vastuuryhmän toimintasääntö 14.12.2010. 2010. Jokioinen: Jokioisten Ev.lut. seurakunta.

Kauppinen, J. Särkiö, H. Hiilamo, J. 2010. Seurakunnan luottamushenkilön käsikirja. Helsinki: Edita Oy.

Kirkkoneuvoston ohjesääntö 6.8.2014. Jokioinen: Jokioisten Ev.lut. seurakunta.

Kirkkovaltuuston työjärjestys. 4.5.1994. Tampere: Jokioisten Ev.lut. seurakunta.

Laki eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta. 24.1.2003/19 muutoksineen. Viitattu 2.5.2016.

Laki julkisyhteisöstä. Viitattu 11.4.2016 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030019>

Lehtonen, J. & Kortetjärvi-Nurmi, S. 1993. Neuvotellen tulokseen. Ryhmätyö-, neuvottelu- ja kokoustaito. Porvoo: WSOY.

Lähetystyönjohtokunnan johtosääntö 10.5.1995. 1995. Jokioinen: Jokioisten Ev.lut. seurakunta.

Minilexin www-sivut. 2016. Viitattu: 10.4.2016. <http://www.minilex.fi/a/julkisuusperiaate-tekee-viranomaisen-toiminnasta-julkista>

Saarinen, T. 2005. Tähti4. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Seurakuntaopiston www-sivut.2016. Viitattu 3.5.2016. <http://www.seurakuntaopisto.fi/agricola/luottamsuhenkiloinfo>

Suomen Ev.lut. kirkon www-sivut. Viitattu 2.5.2016. <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/9C9A51590FC8D085C2256FEA003A186E?OpenDocument&lang=FI>

Tampereen kauppakamarin www-sivut. Viitattu 18.4.2016. www.tampere.chamber.fi/kauppakamari/usein-kysytyt-kysymykset/

Pöytäkirjanote 14/2015. Tampere. Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli.

Toimintakertomus 30.3.2016. 2015. Jokioinen: Jokioisten Ev.lut. seurakunta.

Yhdistysrekisteri. Patentti- ja rekisterihallitus 2016. Viitattu 14.4.2016. <https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>

KYSELYLOMAKE

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää Jokioisten Ev.lut. seurakunnan toimielinten luottamushenkilöiden eri rooleja, niihin sisältyviä tehtäviä ja päätäntävaltaa.

Tämä kysely liittyy opinnäytetyönä suoritettavaan tutkimukseen, jonka tavoitteena on selvittää, millaisia rooliodotuksia Jokioisten Ev.lut. seurakunnan luottamushenkilöillä on ollut ennen luottamustoimensa aloittamista ja miten nämä rooliodotukset ovat toteutuneet heidän toimiessaan tässä luottamustoimessaan.

Kyselyn täyttäminen kestää noin 10–15 minuuttia.

Kyselyssä käytettävät taustamuuttujat ovat: ikä, sukupuoli, vielä työelämässä, (jos ei niin...), luottamustehtävä, luottamussuhteen kesto.

Ikä (valitkaa oikea vaihtoehto)

18–25

26–35

36–45

46–55

56–65

65–

Sukupuoli nainen mies (valitkaa oikea vaihtoehto)

Luottamustehtävä (avoin)

Luottamussuhteen kesto em. luottamustehtävässä (valitkaa oikea vaihtoehto)

alle 4 vuotta

4–8 vuotta

9–12 vuotta

yli 12 vuotta

Mikä näistä kuvaa parhaiten tämän hetkistä tilannettanne? (valitkaa oikea vaihtoehto)

opiskelija työssä työtön eläkeläinen muu, mikä?

Miten olette saaneet nykyisen luottamustoimenne? (valitkaa oikea vaihtoehto)
vaaleilla valittu toiminnan kautta muutoin, miten?

Vastaisitteko alla oleviin kysymyksiin tämän hetkisen tuntemuksenne perusteella.

Teemat: velvoitteet, päätösvalta, tehtävät ja roolit

Velvoitteet

1. Oletko tietoinen luottamustoimesi julkiselle toiminnalle asetetuista velvoitteista? (Kyllä / ei)
2. Oletko tietoinen luottamushenkilön toimeen kuuluvasta vaitiolovelvollisuudesta? (Kyllä / ei)
3. Oletko allekirjoittanut salassapitosopimuksen? (Kyllä / ei)
4. Oletko tietoinen toimielimesi ohje- tai johtosäännön sisällöstä? (Kyllä / ei)

Päätösvalta

5. Koetko, että sinulla on luottamustoimessasi päätösvaltaa seurakunnan päätöksiin vaikuttavissa asioissa? (Kyllä / ei)
6. Jos, niin millaisissa asioissa? (avoin)
7. Mitkä asiat koet tärkeimmiksi, joiden päätöksenteossa haluaisit olla mukana? (avoin)
8. Onko luottamustoimessasi sellaisia päätäntävaltaan liittyviä tehtäviä, jotka voisi siirtää viranhaltijalle tai toiselle toimielimelle? (Kyllä / ei)
9. Jos on, niin mitä?

Tehtävät ja roolit

10. Olitteko tietoinen luottamustoimenne vaativista tehtävistä ja roolista ennen toimeen ryhtymistänne? (Kyllä / ei)
11. Ovatko luottamustoimen tehtävä ja rooli vastanneet odotuksiasi?
12. Jos ne eivät ole täyttyneet siten kuin odotitte, niin minkä koette olevan siinä syynä tai syitä? (avoin)
13. Koetko, että luottamustoimenne tehtävään on kuulunut monta eri roolia? (Kyllä / ei)

14. Jos koet että on, niin millaisia rooleja? (avoin)

15. Minkä työalan toiminta (voi olla useitakin) olisi sinulle mieluisinta? (avoin)